

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.466/2012/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Sipka Péter ügyvéd ügyintézése mellett a dr. Sipka Péter Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Ráthonyi Rita ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 5.P.21.224/2011/36. számú ítélete ellen a felperes részéről 38. sorszám alatt előterjesztett és 40. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes által fizetendő perköltség összegét 5 728 576 (ötmillió-hétszázhuszonnyolcezer-ötszázhetvenhat) Ft-ra leszálítja, egyebekben pedig helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 1 000 000 (egymillió) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes több éve próbálkozott a magyar labdarúgást népszerűsítő kiadványok terjesztésével nyereség érdekében, amihez korlátozott anyagi forrásai miatt az alperest támogatóként kívánta bevonni. Közöttük a 2009. nyarán kezdődött tárgyalások eredményeképpen 2009. augusztus hó 5. napján „névadó szponzor szerződés” elnevezésű megállapodás jött létre, amelyben a felperes vállalta, hogy a **Sz. E. M.** Sport ismeretterjesztő és **"M"** Album **„"M. F."** kiadványban, annak kísérő hirdetéseiben, promóciójában, kommunikálásában az alperes termékét, márkanévét és cégnevét feltünteti a szerződésben részletezett módon, amiért az alperes 1 000 000 Ft + áfa megfizetését vállalta.

A kiadvány 2010. márciusában készült el. Ezt követően a felperes ismét tárgyalásokat kezdeményezett az alperessel a tevékenység továbbfejlesztése céljából: elképzelése szerint

a kiadvány kiegészülne az ajándéktárgyként biztosítható, albumba beragasztható matricákkal.

2010. május hó 13. napján a felek között „promóciós együttműködési szerződés” elnevezésű megállapodás jött létre, amelyben a felperes vállalta a szerződésben részletezett matricák gyártatását az alperes részére az előzőleg megküldendő és kiválasztott grafikai minták alapján, vállalta a matricák megrendelés esetén azok átadását, továbbá 2010. május hó 20. és augusztus hó 20. napjai közötti akciós időszakban a marketing eszközökön az alperes logójának és terméknevének folyamatos megjelenését. Az alperes vállalta a leszállított matricák átvételét, azok szerződésben meghatározottak szerinti felhasználását (az akció ideje alatt valamennyi 2x2 literes, tartósan alacsony bolti áron kínált **"T-hez"** való ajándékba adását az akcióba bevont üzletek kasszájánál vagy vevőszolgálati pultjánál) és az ellenértékük megfizetését. Az alperes vállalta továbbá az akció üzletláncoknál történő népszerűsítését és saját termékeinek csomagolásán a megállapodás tárgyát képező termék megjelenítését. A promóciós együttműködési szerződés nem ment teljesezésbe.

2010. június végén a felperes ismételten tárgyalásokat kezdeményezett az alperessel annak érdekében, hogy a kampány egészüljön ki a matricagyűjtő albumhoz kapcsolódó nyereményjátékkal. Ennek eredményeképpen 2010. július hó 15. napján a felek között vállalkozási szerződés jött létre, amelyben az alperes megbízta a felperest az általa gyártott és forgalmazott **"T"** szénsavas üdítőital értékesítéséhez kapcsolódó **"X"** nyereményjáték megszervezésével és lebonyolításával. Az I.3. pont értelmében a szerződés tárgyát képező nyereményjáték során felhasználásra kerül a felperes szervezeti képviselőjének kizárólagos szellemi tulajdonát képező gyűjtőkártya, tasak és gyűjtődoboz címen nyilvántartott ipari mintaoltalom úgy, hogy a 2. számú mellékletben felsorolt 20 magyar futballista valamelyikének képmásával ellátott matrica kerül a nyereményszelvény mellett kiosztásra a nyereményjáték idején az akcióba bevont üzletláncokban értékesítésre kerülő minden 2 darab 2 literes **"T"** üdítőitalt vásárló részére.

A szerződés II.1. pontja szerint a matricákat a felperes az általa elkészített, és az alperessel közösen jóváhagyott grafikai tervek alapján saját költségén legyártatja, az alperes korábban írásban leadott megrendelése alapján szállítási határidőben leszállítja, az alperes pedig a leszállított matricákat átveszi és azok ellenértékét a felperesnek megfizeti. A II.2. pont alapján az alperes köteles a megrendelést írásban, a teljesíteni kért szállítási határidőt megelőzően legalább 10 nappal a felperesnek leadni. Az első leadott megrendelés minimum 1 000 000 darab matricára vonatkozhat +/- 5 % eltéréssel, míg az ezt követő pótmegrendelések minimum 500 000 darab matricára vonatkozhatnak +/- 5 % eltéréssel. A II.5. pont értelmében a matricák egységára 6 Ft/db+áfa, amely összeg magában foglalja az ipari minta felhasználási díját és a játék megszervezéséért járó vállalkozói díjat is. A matricák ellenértékének megfizetésére négy részletben kerül sor úgy, hogy a felperes a szerződés aláírását követő 8 napon belül köteles a nyereményjáték zökkenőmentes lebonyolításához szükséges írásos megállapodásokat, a játék lebonyolításának a tervét az alperes részére bemutatni, és egyeztetés után a felperes jogosulttá válik az első megrendelés ellenértékére, melyet az alperes számla ellenében 8 napon belül köteles megfizetni. Ezt követően az alperes a megrendelés leadásával

egyidejűleg előleg jogcímén, számla ellenében megfizeti a megrendelt mennyiség vételárának további 25 %-+áfa összegét; a fennmaradó részből ugyanennyit a termék leszállítását követően 8 naptári napon belül, míg az utolsó részletet a nyereményjáték befejezését, azaz a fődíj kisorsolását követően fizeti meg.

A szerződés IV. pontjában a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy az alperessel történő előzetes egyeztetéseket követően, vele összhangban alakítja ki az akció egységes arculatát, amelyhez igazodva megtervezteti annak kommunikációs elemeit, amelyeket az alperes által is jóváhagyott szükséges mennyiségben előállítja. Az akcióhoz kapcsolódó kommunikációs elemek költségei az alperest terhelik olyan módon, hogy a felperes által az előállítókkal megkötött szerződéseket követően számla ellenében megfizeti a felperes részére az összköltség 20 %-át, majd a kommunikációs elemek leszállítását követően a fennmaradó 80 %-át. Az V. pontban a felperes vállalta, hogy a nyereményjáték során a játékszabályzatban foglaltaknak megfelelően folyamatosan biztosítja a hozzá beérkezett nyereményszelvények feldolgozását, valamint a tárgynyeremények nyertesekhez történő eljuttatását; s hetente, valamint az akció lebonyolítását követően összesítést készít a beérkezett nyereményszelvényekről és az elküldött nyereménytárgyakról, amelyet megküld az alperes részére.

A szerződés megkötését követően a felperes szervezeti képviselője és az alperes ügyvezetője több alkalommal közösen jártak el a kampány megszervezése, az üzletközpontokban való lebonyolítása és a kiegészítő termékek előállítása ügyében; tényleges kifizetésekre csak az alperes részéről került sor. A felperes a reklámkampány televíziós, internetes és reklámrendezvényen való megjelenését biztosította, amelyért - alapítványi jellegéből következően - nem keletkezett fizetési kötelezettsége.

2010. augusztus hó 3. napján a felek a vállalkozási szerződés II.5. pontját módosították úgy, hogy az első megrendelés mennyisége 500 000 darab, amelyért a megrendelés leadásakor a bruttó érték 25 %-ának 70 %-a kerül kifizetésre, a fennmaradó különbözet pedig a nyomdai megrendelés e-mailben történő visszaigazolásakor esedékes. Ennek megfelelően az alperes 500 000 darab matricát rendelt meg, amelyet a felperes 2010. szeptember hó 10. napján szállított le, az ellenérték megfizetésre került.

Ezt követően a felek között a nyereményjáték megvalósulásával kapcsolatban viták alakultak ki, amelyek következményeként a felperes 2010. október hó 8. és 2010. november hó 25. napjain részletes ütemtervet készített. A kampány megvalósulása folyamatosan időben eltolódott. 2010. december hó 1. napján az alperes 710 000 darab matricát rendelt meg, amelyet a felperes legyártatott és leszállított a részére. 2010. december hó 3. napján a felek a vállalkozási szerződést módosították úgy, hogy az alperes a megrendelt 710 000 darab matrica ellenértékéből darabonként 1,25 Ft+áfa-nak megfelelő összeget számla ellenében megfizet a felperesnek, további 2,75 Ft+áfa/db-nak megfelelő összeget számla ellenében közvetlenül a matrica gyártójának fizet meg, míg a fennmaradó utolsó vételárrész a nyereményjáték befejezését követően válik esedékessé.

A 2011. május hó 31. napján kelt levelében az alperes a vállalkozási szerződéstől elállt, mert hivatkozása szerint a felperes a szerződésben vállalt kötelezettségeit többszöri felszólítás ellenére sem teljesítette.

A felperes a keresetében az alperest 231 069 000 Ft+áfa kártérítés megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy szerződéses kötelezettségeinek eleget tett, az elállására a felperes szerződésszegő magatartása miatt került sor.

Az elsőfokú bíróság a 36. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 6 350 000 Ft perköltséget.

Határozatának indokolása szerint a felperes a keresetét arra alapította, hogy az alperes nem teljesítette a vállalkozási szerződésben vállalt kötelezettségeit, és ebből eredően kára keletkezett.

A peres felek között az eredetileg tisztán szponzori alapú jogviszonyból sajátos együttműködést feltételező, a reklámszakmában egyébként nem ismeretlen, az adásvétel (mivel az alperes a megrendelt és leszállított matricák ellenértékét vállalta kifizetni), a vállalkozás (a felek a matricák ellenértékébe beépítették a gyártás munkadíját) és a megbízás (a nyereményjátékhoz kapcsolódó egyes költségek megfizetését az alperes vállalta) elemeit magában hordozó, de kellő részletességgel nem kidolgozott szerződés jött létre. A szerződés alapján - ellentétben a tisztán vállalkozási vagy megbízási szerződésekkel - a tevékenység elvégzése nem kizárólag az alperes érdekében állt, hanem annak teljesüléséhez - figyelemmel a korábbi tárgyalásokra és az elérni kívánt célra - mindkét félnek sajátos érdeke fűződött. A felperes megfelelő piacot keresett az általa kitalált szellemi alkotás felhasználásához, míg az alperes az általa forgalmazott üdítőitalok iránti kereslet növekedését várhatta el.

Az alperes kötelezettsége a megrendelt matricák ellenértékének a megfizetése, továbbá a nyereményjáték kommunikációs költségeinek a viselése volt. Az előbbinek eleget tett, míg utóbbi vonatkozásában nem merült fel arra adat, hogy a kommunikációs eszközök előállításánál a felperesnek költsége merült volna fel, hanem a felmerült költségeket valamennyi esetben az alperes rendezte. Más, a felperes által hivatkozott kötelezettség - a módosított szerződésben meghatározottnál nagyobb mennyiség megrendelése, az országos élelmiszerláncokkal a szerződés tárgyát képező termékek megjelenésére szerződés kötése, internetes felület megvalósítása, kiegészítő marketing tevékenység biztosítása, a nyeremények biztosítása - a szerződésből nem volt megállapítható. A felperes hivatkozott ugyan szóbeli megállapodásokra, ám ezt nem tudta bizonyítani, mivel a kihallgatott tanúk a felek közötti jogviszony tartalmáról nem tudtak nyilatkozni, ahogy arról sem, miszerint a felperesnek a jogviszonnyal összefüggésben bármilyen fizetést kellett volna teljesítenie.

A felperes a szerződésszegéssel okozott vagyoni kárt három részre osztotta: a megjelenések értékére, az elvégzett munka értékére és az elmaradt haszonra. Amennyiben a felperes televíziós, internetes és rendezvényeken történő megjelenéseket is biztosított az alperes részére, ezért neki ezzel fizetési kötelezettsége nem merült fel, így az kárként sem volt elszámolható. A hivatkozott jogalap nélküli gazdagodás sem volt megfelelő jogcím a felek közötti szerződéses jogviszony miatt. A felperes helytelenül hivatkozott a vagyoni kár részeként az elvégzett munka ellenértékére. A megrendelőt a Ptk. 395. §-ának (1) bekezdése alapján a vállalkozási szerződéstől való objektív elállási jog illeti meg kártalanítási kötelezettség mellett, míg a megbízó a Ptk. 483. §-ának (1) bekezdése szerint bármikor azonnali hatállyal felmondhatja a megbízási szerződést. Mindkét jogszabályhelyből a díj idő- és teljesítményarányos részének (a vállalkozás esetében továbbá a felmerült költségeknek) a megfizetési kötelezettsége következik. A perbeli szerződés alapján azonban a vállalkozói díjat a felek kizárólag a megrendelt, majd az annak alapján legyártott és leszállított matricák ellenértékének a részeként határozták meg. Harmadik megrendelés hiányában a gyártással és elszállítással kapcsolatos, díjjal érintett felperesi tevékenység fel sem merülhetett. Az elmaradt haszon iránti igény pedig azért nem lehet már jogalapjában sem alapos, mert a szerződésből eredően az alperest további kötelezettség nem terhelte, a jogviszonyt pedig a megrendelések teljesítése után jogszerűen megszüntethette.

A károsult felperesnek kellett volna bizonyítania a kár bekövetkezését, összecszerúságát, valamint a károkozó alperes jogellenes magatartása és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggést, míg a károkozó alperes kimenthette volna magát a felelősség alól azzal, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, illetve hogy a károkozás nem volt jogellenes. A felperes által hivatkozott szerződésszerű teljesítés esetén a vagyoni kár mértékének a megállapítása szakértői bizonyítást tett volna szükségessé. A felperes a biztosított, majd a kérelmére meghosszabbított határidőn belül, továbbá a tárgyalás berekesztéséig sem előlegezte a szakértői bizonyítás elrendeléséhez szükséges költségeket.

A Pp. 76. §-ának (1) bekezdése szerint a bizonyítási eljárással járó költségeket a bizonyító fél köteles előlegezni, figyelemmel a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésére is. A Pp. 104. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság az általa megállapított határidőt fontos okból egyszer meghosszabbíthatja, a határidő - meghosszabbítással együtt - 45 napnál hosszabb nem lehet. Ennek értelmében a szakértői díj előlegezésére vonatkozó határidő további meghosszabbítására nem volt lehetőség, ezért az erre irányuló kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította. Szakértői bizonyítás hiányában a felperes nem tudta igazolni a vagyoni kárának összecszerúságát, ezért a keresete ebből az okból sem volt alapos.

A pervesztes felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles az alperes 5 000 000 Ft+áfa összegű perköltségének a megfizetésére, míg a személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt kereseti illeték az állam terhén maradt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást, vagylagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat

hozatalára való utasítását kérte. Változatlanul állította - és az általa csatolt okiratokkal, valamint a tanúvallomásokkal bizonyította -, hogy az országos és hónapokon keresztül tartó kampány miatt az alperes 4 000 000 darab matrica és hordfűl megrendelését vállalta, akinek további kötelezettsége volt a kampányban szereplő termékek promóciós jellegű kihelyezése, az akciós árak biztosítása, az üzletekben további kínálatba helyezni a matricát, a kampányban szereplő promóciós termékek bolti megjelenését folyamatosan biztosítani, saját honlapot üzemeltetni, a kiegészítő reklámokat, továbbá a nyereményjátékot és az ehhez kapcsolódó nyereményeket biztosítani. A felek között az írásban létrejött höz képest lényegesen komplexebb megállapodás jött létre, amit bizonyít az is, hogy a hordfűlekről szóban egyeztek meg, továbbá az alperes olyan áruházban is megjelent a kampányban szereplő termékekkel, amely az írásbeli szerződésben nem került feltüntetésre. Önmagában a "Y" áruházban egy hét alatt százezres darabszám feletti az eladott mennyiség, tehát szakértői bizonyítás nélkül, az általános élettapasztalat alapján megállapítható, hogy az alperes által megrendelt 1 210 000 darabnál több matricát igényel a promóciós anyagokon feltüntetett üzletekben való megjelenés. A médiamegjelenés értéke azért követelhető alappal, mert a reklám-megjelenések a felperes tulajdonában voltak, és a műsoridőt értékesíteni is tudta volna, tehát az alperes szerződösszegése miatt károsodott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokai alapján.

Az ítéltőábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a megalapozott döntéshez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, amelyből a per főtárgyát illetően levont jogi következtetéseivel és annak indokaival is egyetértett az ítéltőábla. A felperes a fellebbezésében lényegében az elsőfokú eljárás során előadott érveit ismételte meg, amire megfelelő választ adott az elsőfokú bíróság, ezért annak kiegészítése a fellebbezés következtében nem volt szükséges, csupán az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek az ítéltőábla.

Abból a felperesi állításból, hogy a felek országos kampányban gondolkodtak, önmagában még nem következik azon további állításának a megalapozottsága, hogy az alperes 4 000 000 darab matrica és hordfűl rendelésére vállalt volna kötelezettséget. Az alperes által vállalt kötelezettséget a felek között írásban létrejött - és többször módosított - szerződés világosan meghatározta, amely a részéről teljesítésre került, és amelyhez képest további kötelezettségvállalást a felperes nem tudott eredménnyel bizonyítani. Az a körülmény, hogy a hordfűlekre a felek között nem jött létre írásbeli szerződés, nem jelentheti egyben azt is, hogy minden további - a felperes által felsorolt és állítása szerint megszegett - kötelezettség is elvállalásra került volna az alperes részéről. Ezt a felperes által csatolt okiratok sem támasztották alá, ahogy a kihallgatott tanúk vallomása sem igazolta, miként erre az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott. Itt mutat rá az ítéltőábla, hogy a 3/A/10. szám alatt csatolt, 2010. november hó 15. napján kelt elektronikus levélből megállapíthatóan maga a felperes is a felek közötti szerződés 1.3. és 2.2. pontjaira hivatkozott a mennyiséggel összefüggésben, nem pedig a szerinte szóban megállapodott 4

000 000 darabra, ahogy ezzel összefüggésben az is elgondolkodtató, hogy ha a felek szóban emelik az alperes részéről megrendelésre kerülő mennyiséget, akkor írásban miért csökkentik az első ízben legyártandó matricák darabszámát 1 000 000-ról 500 000-re.

A felperes a szakértői bizonyítás elmulasztásának és az általa felajánlott bizonyítás hiányosságának a következményei alól nem mentesülhetett arra hivatkozással, hogy az általános élettapasztalat alapján is megítélhető lett volna azon matricák darabszáma, amelyek megrendelésére az alperes kötelezettséget vállalt. Mivel a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a ténylegesen megrendelt mennyiséggel szemben az alperes szerződéses kötelezettsége ennél nagyobb volumenre vonatkozott volna, ahogy az írásban rögzítetthez képest egyéb kötelezettségeket is elvállalt volna, ezért a további megrendelés elmaradását és az írásban nem szabályozott szolgáltatás elmaradását sem róhatta fel alappal neki. Emiatt nem volt megállapítható szerződésszegés az alperes részéről, ami a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti kártérítésre egyáltalán okot adott volna.

A médiában való megjelenés értékével összefüggésben az ítéltábla visszautal az elsőfokú bíróság álláspontjára. Alaptalanul állította a felperes, hogy az általa hivatkozott reklám megjelenések a tulajdonát képezték, és a műsoridőt értékesíteni is tudta volna; ilyen lehetőség nem következik sem a perbeli időszakban hatályban volt, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény rendelkezéseiből, sem pedig a társadalmi célú reklámra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó, s jelenleg hatályos, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 32. §-ából. Ha a felperes „gazdagodott” is a médiában való megjelenés által, emiatt az alperesnél nem következett be kár (sem *damnum emergens*, sem *lucrum cessans* típusú, sem pedig költségben jelentkező), továbbá ez a gazdagodás semmiképpen sem az alperes rovására történt, ami miatt a felek közötti szerződéses jogviszony hiányában a Ptk. 361. § alkalmazásának sem lett volna helye.

Az elsőfokú bíróság a pereszt felperest a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a-c) pontjaira hivatkozással 5 000 000 Ft+áfa perköltségben marasztalta az alperes javára. A pertárgy értéke 231 069 000 Ft volt, amely után az előbb hivatkozott jogszabályhely alapján megállapítható ügyvédi munkadíj összege nettó 4 510 690 Ft, ez pedig általános forgalmi adóval növelten 5 728 576 Ft. Az elsőfokú bíróság nem adta semmi indokát, hogy ehhez képest miért 6 350 000 Ft perköltségben marasztalta a felperest, ezért az ítéltábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a perköltség összegében megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban túlnyomó részben pereszt lett, ezért ő a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a jogi képviselővel eljár alperes javára másodfokú perköltséget fizetni, amelynek összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) alapján megállapított, de a kifejtett tevékenységhez igazodóan a rendelet 3. §-ának (6) bekezdése szerint mérsékelt összegben határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A felperes

személyes illetékmentessége miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a per főtárgyát illetően jelentkező pervesztessége okán az állam viseli.

Debrecen, 2012. december hó 7. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő